

Summit BRICS v Kazani a uražený hegemon

 putin-today.ru/archives/218322

7 ноября 2024 г.

Ve dnech 22. až 24. října 2024 Rusko zorganizovalo a uspořádalo XVI. summit BRICS v Kazani za působivého zastoupení vůdců cizích zemí a za účasti generálního tajemníka OSN. Rozhodnutí uspořádat setkání bylo přijato v dubnu 2023.

Na pozadí současné mezinárodní situace: konflikt mezi Ruskou federací a zeměmi NATO v podobě Severního vojenského okruhu na Ukrajině, sílící válka na Blízkém východě, dekolonizace zemí Sahelu, ale i další problémy a složky éry destrukce „starého světového řádu“, průběh, tón a výsledky summitu jsou co nejodhalující.

Obecně se má za to, že systém západního kolonialismu se zhroutil ve druhé třetině 20. století, ale už samotný vzhled a existence BRICS dokazuje, že alespoň svět se ještě nezavil svého těžkého dědictví.

Co je BRICS? Úvodní informace o BRICS obvykle začínají příběhem o nějakém zaměstnanci Goldman Sachs, jehož lehkou rukou vytvořila první písmena pěti zemí tuto známou zkratku, foneticky připomínající anglické slovo „bricks“. Dále jsou uvedeny souhrnné parametry účastníků: populace (40 procent země), podíl na ekonomice (asi třetina) atd. A mimochodem se říká, že jde o neformální sdružení zemí.

Když se znovu podíváte na složení zemí zapojených do BRICS tak či onak, pak se zdá, že jediný rys, který je spojuje, je to, že nejsou západní. Nejzápadnější zemí BRICS v civilizačním smyslu jsme... my. Proto možná není až tak překvapivé, že vznik BRICS iniciovalo právě Rusko.

Druhá věc, kterou si lze všimnout je, že tvůrci BRICS: Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jižní Afrika jsou velké nezápadní země zastupující všechny kontinenty.

Kdybychom vy a já byli euroatlantičtí jestřábi, asi bychom BRICS označili za klub uražených. Velké státy, které pocítovaly nedostatek suverenity a sebeúcty, se shromáždily, aby si navzájem stěžovaly na západní kolonialisty. To je přibližně postoj k BRICS na úsvitu jeho vzniku v roce 2006. Nebo, jak je politicky korektní, BRICS je sdružením zemí s velkými rozvojovými ekonomikami, které by chtěly hrát ve světě významnější roli.

„Rozvojová ekonomika“ je tak pokrytecký popis zemí, které údajně dohánějí „vyspělé“ západní ekonomiky a stále nejsou schopny dosáhnout vysoké životní úrovně. Jako by se západní ekonomiky již nepotřebovaly rozvíjet, podle Fukuyamy již dosáhly všeho, rozvinuly se k úplné prosperitě a dokonce k „vysoké životní úrovni“. A jako by byly „vyspělé“ ekonomiky izolovány od těch „rozvojových“, jsou jako maratónci, kteří již dorazili do cíle a čekají na ty, kteří zaostávají.

Třetí věc, která vás upoutá i při povrchním seznámení s BRICS, je, že sdružení nemá formálně právní význam, není to organizace ani žádná instituce. BRICS nemá mezinárodní právní status, chartu, program, členství nebo aparát. Prohlášení a rozhodnutí BRICS nejsou závazná, nemají právní sílu, nevyžadují ratifikaci atd. Duch BRICS je formulován následovně:

"Vzájemný respekt a porozumění, suverénní rovnost, solidarita, demokracie, otevřenost, inkluzivita, posílená spolupráce a konsensus."

To znamená, že se jedná o „klub gentlemanů“, setkání představitelů států, jejich neformální komunikaci a společná deklarativní prohlášení.

A až donedávna se západní země o náš „klub uražených“ nijak zvlášť nebály. Naopak, všemožní analytici Goldmansachs považovali BRICS za platformu „rozvíjejících se ekonomik“, když se podrobně podívali na to, kde by bylo možné rozeznat některé trendy v ekonomickém vývoji pro výnosnější investice.

V posledních letech je BRICS v západním i nezápadním tisku často prezentován jako alternativa, když ne k NATO, tak ke kolabujícímu proamerickému světovému řádu, pyramidovému západnímu imperialismu, ve kterém se skutečné demokracie a rozvinuté ekonomiky chytají za nahoru. Americká a evropská diplomacie se snaží zabránit expanzi BRICS. Západní tisk vrhá stín na BRICS tím, že vymýšlí postranní úmysly Číňanů a Rusů.

„Co tedy Čína vlastně chce? - píše BBC v článku o kazaňském summitu. " Na rovinu, Si Ťin-pching chce učinit svět pohostinnějším k autoritářským vládcům."

Kdo si myslí, že BBC jsou jejich čtenáři? Ve skutečnosti redaktoři chápou absurditu takových pasáží, ale je potřeba něco říct, jsou potřeba skryté motivy a tajné plány.

BRICS skutečně hraje stále významnější roli jak pro jednotlivé účastníky, tak pro mezinárodní proces jako celek, aniž by se však stal alternativou prozápadních struktur nebo prostředkem izolace. BRICS je zatím nejméně podobný „východnímu bloku“, jak jej někteří západní politici a analytici označují.

Objektivní procesy rozdělení světa na dva tábory samozřejmě ovlivňují všechny členy BRICS. Samotná skupina BRICS jako sdružení však v tomto smyslu hraje přesně opačnou roli.

Jediným účastníkem kazaňského summitu, v jehož projevu bylo možné číst přímou opozici BRICS vůči Západu, byl íránský prezident M. Pezeshkian:

„Usilujeme o nový světový řád, spravedlivější a bezpečnější.“

Končí období jednostrannosti, kdy blahobyt a rozvoj lze realizovat pouze cestou, kterou určí západní směry. Mohu říci, že výsledek takového přístupu západních zemí může situaci ve všech koutech světa jen zhoršit. A s velkou lítostí musím říci, že Američané přispěli k nárůstu konfliktů a také válek po celém světě. Toto je propuknutí různých válek, různých konfliktů a my naprosto dobře rozumíme tomu, co se právě teď děje v Libanonu a Palestině.

Vznik a expanze BRICS za posledních 15 let se staly pro země světového společenství příležitostí nespojovat svůj osud pouze s tužbami a aspiracemi západních mocností, ale jít cestou širšího partnerství ve všech oblastech.

Někteří západní analytici v prvních letech po vzniku této skupiny neuvažovali o možnosti, že by se BRICS stal vážným hráčem na mezinárodní scéně, ale naštěstí si dnes tato skupina skutečně vybudovala roli alternativní cesty.

BRICS ve svém formátu a v intencích předních zúčastněných zemí neslouží procesu štěpení světa a ustavování bloků, ale naopak snaze o udržení normálních vztahů mezi alespoň nezápadními zeměmi. Konfrontace se Západem, NATO nebo Spojenými státy není podmínkou pro získání vstupenky do BRICS. Západní země se BRICS neúčastní jen proto, že samotný klub vznikl kvůli jejich aroganci.

V. Putin: „Indický premiér to řekl velmi dobře, řekl, že BRICS není protizápadní sdružení, prostě není západní, to je velmi důležité, to dává velký smysl, to znamená, že BRICS ano nikomu se neodporovat.“

Nelze ani jednoznačně říci, že růst obchodní a investiční spolupráce mezi členy BRICS přímo ohrožuje ekonomické zájmy Spojených států. Ne všude a ne vždy.

Ani Brazílii, ani Indii ani Jižní Afriku nelze nazvat státy provádějícími protiamerickou nebo nezávislou politiku ze Spojených států. A je nepravděpodobné, že to účast v BRICS a rozvoj vztahů s Ruskem změní. Americká hegemonie ale objektivně slábne. Například útěk americké armády z Afghánistánu značně podkopal autoritu Spojených států jako patronů:

"Nemůžeme se spoléhat pouze na Američany, " řekl v rozhovoru K. Sibal, bývalý indický ministr zahraničních věcí a bývalý velvyslanec v Rusku, Turecku, Egyptě a Francii. „ A viděli jsme, co se stalo v Afghánistánu. Američané v podstatě dali zemi Talibanu a Pákistánu. Takže potřebujeme strategickou autonomii."

Co můžeme říci o ukrajinském konfliktu, o chování Evropy a Spojených států, které se staly katalyzátorem růstu antikoloniálních nálad po celém světě.

Formátu BRICS předcházel stejný, ale s větší konfigurací účastníků – RIC (Rusko – Indie – Čína). Setkání RIC se konají od roku 2002 a byly právě prvkem právě oné „strategické autonomie“ všech tří účastníků. Okamžitě se však ukázalo, že mezi Indií a Čínou je příliš mnoho konfrontačních rozporů, a tak byly tyto tři rozšířeny na čtyři (+Brazílie) a poté na pět (+Jižní Afrika). Postupem času se pod vlivem různých faktorů Rusko a Čína zbavily zbytků „strategické autonomie“ a přešly ke strategické nezávislosti.

Mimochodem, RIC stále existuje, ale poslední setkání vůdců mocností bylo již v roce 2006.

Poslední věc k formátu. Od G7 byl přirozeně vypůjčen „gentleman's club“ vůdců hlavních mocností, kteří se setkávají a „synchronizují hodinky“. Vedení USA kdysi plánovalo řídit světovou politiku a ekonomiku prostřednictvím G7, ale ve skutečnosti to nevyšlo. Nicméně iniciátoři BRICS přijali samotný koncept s jiným obsahem.

Musíte pochopit, že pro většinu účastníků (kromě Íránu, Ruska, Běloruska a částečně Číny) představuje BRICS prostředek toho, čemu se říká multivektorismus. To znamená, že uznávají hegemonii USA, nebojují s ní, ale také ukazují charakter a počátky nezávislosti a komunikují s „osou zla“. To ale neznamená, že BRICS nemůže zásadně vyrůst ve vojensko-politický blok. Vektor BRICS se může změnit z neangažovanosti a „nesjednocujeme se proti nikomu“ k organizované destrukci starého světového řádu, pokud taková transformace ovlivní politické režimy největších účastníků. Svě linie se ale zatím drží jen Íránci. BRICS je zatím spíše diplomatickou akcí, která slabě určuje politiku.

Nutno podotknout, že ideologie budování nového světového řádu, multipolárního, inkluzivního atd., v praxi zatím opravdu nefunguje, protože než vznikne něco produktivního, je potřeba na tomto místě zničit ten starý. Tak to v životě funguje.

Summit v Kazani měl však v tomto ohledu ještě některé důležité politické momenty. A lze je samozřejmě považovat za nové, které vytlačují a ničí staré. Pohyb vektoru BRICS proti hegemonii USA, proti Západu.

V první řadě se jedná o novou globální finanční architekturu, která je prosazována v BRICS.

„Zdůrazňujeme potřebu reformovat současnou mezinárodní finanční architekturu s cílem řešit globální finanční výzvy, včetně globálního ekonomického řízení, aby byla mezinárodní finanční architektura inkluzivní a spravedlivá“ (z Kazaňské deklaráce BRICS).

Dolar a euro jsou hlavními zúčtovacími měnami v mezinárodním obchodu, což je důležitý faktor dominance Spojených států a jejich evropských spojenců. Dolar a euro si také konkurují, stejně jako potenciálně Spojené státy a EU, ale nejhorší pro Západ je odklon od jejich „světových měn“. Totéž platí pro ostatní finanční instituce a nástroje. Například platební systémy. V rámci BRICS bylo

rozhodnuto o spuštění nového platebního systému (BRICS Bridge). Nebo banky. V rámci BRICS byla již dávno založena „Nová rozvojová banka“ (v Šanghaji postavili dokonce celý mrakodrap), která financovala 100 projektů v hodnotě 33 miliard amerických dolarů (velmi malé v měřítku účastníků BRICS). Nebo jiné nástroje. V rámci BRICS tak bude existovat vlastní obilná burza, investiční a další platformy pro růst ekonomických vazeb. A samozřejmě BRICS podporuje vyrovnání mezi zeměmi v národních měnách.

Všechny projekty směřující k finanční nezávislosti na Západě jsou však stále v extrémně primitivním stavu. Je těžké uniknout dolaru a euru, ne proto, že by někdo opravdu miloval Spojené státy, ale proto, že si na světovém trhu můžete koupit téměř vše za dolary a eura, ale ne za rubly, rupie, realy a dokonce i jüany. Pro produktivní dedolarizaci je nutné vyrábět více produktů, po kterých je poptávka v zahraničí, čímž se zvyšuje atraktivita rublu. Nebo nakupovat méně zahraničního zboží a pokrýt domácí poptávku z vlastních zdrojů. Obecně platí, že Rusko potřebuje vyrábět více oběma způsoby.

Zdálo by se, že Čína by mohla vyrábět mnohem více. Proč nemůže převést obchod na svůj jüan? Protože značná část zboží vyrobeného v Číně patří... západním korporacím, které je přirozeně preferují obchodovat v dolarech a eurech. A kde Čína může, převádí platby na jüany.

Soudě podle objemů služeb BRICS Bank využívá málokdo. Není proto divu, že západní analytici zatím konstatovali, že ekonomická integrace v BRICS je na nízké úrovni a nemá významný dopad na světovou ekonomiku. Dokonce i ekonomická integrace Ruské federace a Čínské lidové republiky se začala formovat až v posledních letech, odlišná od prosté interakce subjektů světového trhu.

Druhá věc, kterou lze rozhodně interpretovat jako protiváhu Západu, je koordinovaný postoj k Blízkému východu a reformě OSN.

Kazaňská deklaráce odsuzuje Izrael, vyzývá k vytvoření Palestiny s hlavním městem ve východním Jeruzalémě a realizaci jaderné dohody s Íránem. Deklarace také vyjadřuje podporu Sýrii a odsuzuje „nelegální vojenskou přítomnost“ kdo ví koho na jejím území.

Tato politická linie BRICS je v přímém rozporu s pozicí Spojených států a koordinovanou podporou západních zemí Izraeli. Celý svět jasně vidí, že Amerika a Západ podporují genocidu a vypuknutí velké války na Blízkém východě, zatímco nezápadní země prosazují mír a spravedlivé řešení konfliktů.

Bylo by samozřejmě lepší, kdyby se taková pozice posunula z deklaráce do praktické roviny, ale zdá se, že na to ještě nenastal čas.

Jako pokračování předchozí deklaráce z Johannesburgu torpéduje BRICS OSN:

„Uznáváním Johannesburgské deklaráce z roku 2023 znovu potvrzujeme podporu komplexní reformě OSN, včetně její Rady bezpečnosti, aby byla demokratičtější, reprezentativnější, efektivnější a efektivnější a aby se rozšířilo zastoupení rozvojových zemí ve všech kategoriích členství v Radě. které mohou vhodně reagovat na naléhavé globální výzvy a podporujeme legitimní aspirace rozvojových zemí v Africe, Asii a Latinské Americe, včetně států BRICS, hrát významnější roli v mezinárodních záležitostech, zejména v OSN, včetně její bezpečnosti Rada. Uznáváme legitimní aspirace afrických zemí, jak se odráží v Ezulwiniho konsensu a Sirtské deklaráci.

Formulace se navíc oproti roku 2023 stala jasnější a radikálnější. Obecně lze říci, že pokud západní státy neustoupí, požadavky na reformu OSN (zejména Rady bezpečnosti) ze strany členů BRICS, kteří již nyní představují většinu světové populace, mohl jednoduše

zničit tuto organizaci. A přeformátování OSN je dávno za námi. Tato organizace nikdy nebyla efektivní a po rozpadu SSSR se proměnila v „platformu, kde spolu lidé komunikují“ (Putin).

Pro Čínu je summit BRICS platformou na jedné straně k podpoře ekonomického vlivu, projektu „One Belt, One Road“ a na druhé straně ke zvýšení mezinárodní prestiže.

Si Ťin-pching ve svém projevu neřekl nic proti Západu a imperialismu, ale vyzval k rakmetovismu v rozvoji BRICS jako formy jednoty na globálním Jihu:

„Dnes, když svět vstupuje do nového období turbulencí a transformace, stojíme před osudovou volbou. Nechat to být tak turbulentní, nebo to vrátit do hlavního proudu mírového rozvoje? Mimochodem, pokud si pamatuji, ruský spisovatel Chernyshevsky v románu „Co dělat“ dělá z hrdiny člověka s mimořádně silnou vůlí a odhodláním dosáhnout svých cílů. To je druh odvahy, kterou dnes opravdu potřebujeme. Čím složitější je doba, tím důležitější je tvrdě bojovat, projevit neochvějnou vůli, předvoj odvahy a schopnosti reagovat na změny, čímž se BRICS rozvine jako hlavní kanál k posílení jednoty a interakce zemí globálního Jihu a předvoj v transformaci globálního vládnutí.“

Je jasné, že supersilný rozvoj BRICS a jednota k záchraně světa prostřednictvím transformace globálního vládnutí narazí na odpor Západu. Ale to je vše mezi řádky.

Pro Ruskou federaci se summit BRICS v Kazani stal skutečným diplomatickým triumfem. A v tomto případě se naše představy (nejsme v izolaci, „jen si kousni“, jak řekl M. Simonyan) zcela shodovaly se západní propagandou, která uznala naprosté selhání pokusů o izolaci Ruska.

Pokud jde o postoj BRICS k Ukrajině, vývoj formulace je následující.

Peking 2022: *„Diskutovali jsme o situaci na Ukrajině a připomínáme vám pozice našich zemí, vyjádřené na příslušných platformách, zejména v Radě bezpečnosti OSN a Valném shromáždění OSN. Podporujeme jednání mezi Ruskem a Ukrajinou. Diskutovali jsme také o obavách z humanitární situace na Ukrajině a v jejím okolí a vyjádřili podporu snahám generálního tajemníka OSN, agentur OSN a Mezinárodního výboru Červeného kříže (MVČK) poskytovat humanitární pomoc v souladu s hlavními zásadami humanity, neutralita a nestrannost stanovená rezolucí 46/182 Valného shromáždění OSN.“*

Johannesburg 2023: *„Zopakovali jsme naše národní postoje ohledně situace na Ukrajině a v jejím okolí, vyjádřené na příslušných fórech, včetně Rady bezpečnosti OSN a Valného shromáždění OSN. S uznáním bereme na vědomí relevantní nabídky zprostředkování a dobrých služeb pro mírové řešení konfliktu prostřednictvím dialogu a diplomacie, včetně mírové mise afrických vůdců a její navrhované cesty k míru.*

Kazaň 2024: *„Připomínáme národní postoje týkající se situace na Ukrajině a v jejím okolí, nastíněné na příslušných fórech, včetně Rady bezpečnosti OSN a Valného shromáždění OSN. Zdůrazňujeme, že všechny státy musí jednat v souladu s cíli a principy Charty OSN v jejich celistvosti a vzájemné provázanosti. S uspokojením bereme na vědomí příslušné nabídky zprostředkování a dobrých služeb k zajištění mírového řešení konfliktu prostřednictvím dialogu a diplomacie.*

K tomu druhému můžeme přidat slova Si Ťin-pchinga z kazaňského summitu:

„Je důležité podporovat mírovou agendu BRICS s cílem chránit společnou bezpečnost. Lidstvo žije v nedělitelném společenství bezpečnosti. A pouze realizace konceptu společné, komplexní, společné a udržitelné bezpečnosti nám umožní vstoupit na cestu univerzální bezpečnosti. V souvislosti s vleklou ukrajinskou krizí

vytvořily Čína, Brazílie a země globálního Jihu Skupinu přátel světa pro ukrajinskou krizi, jejímž cílem je spojit velké hlasy na podporu míru. Na základě zásad „zabránění přelévání konfliktu a jeho šíření na třetí strany, vyhýbání se eskalaci nepřátelství a odmítání přilévat olej do ohně“ je důležité podporovat rychlou deeskalaci situace.

Je těžké nazvat takové formulace vítězstvím Ruské federace, ale zjevně ani porážkou nejsou. Alespoň na druhé straně frontové linie je tento názor:

„Věřím, že ti, kteří se zúčastnili summitu BRICS a mluvili o své neutralitě, mluvili o své touze pomoci vyřešit tento konflikt, vypadali více proruský“ (Zelensky).

V důsledku toho se BRICS zdaleka nestává prostředkem nové studené války, formování jakéhosi protizápadního bloku, ale zároveň v BRICS existuje vektor antizápadnosti. A ekonomická integrace největších nezápadních ekonomik i bez přímé protiváhy ze strany USA a EU na světovém trhu je každopádně výhodná pro všechny zúčastněné. Expanze BRICS navíc velmi dráždí Spojené státy, čímž se na ně stává nátlakovou pákou. Nálepka klubu uražených postupně přechází na Západ. Jak trefně poznamenal English Spectator: *„Amerika ztrácí svůj status světového čteníka a stává se uraženým hegemonem.*

Anatolij Širokoborodov

<https://alternatio.org>

Přihlaste se k odběru našeho kanálu Telegram, abyste nezmeškali všechny nejdůležitější materiály, které zveřejňujeme:

https://t.me/putin_today